

HISK01: Metod- och teorikurs

HT 2014

Lärare: Yvonne Maria Werner

E-post: Yvonne.Werner@hist.lu.se

Kursens mål och uppläggning

Kursens syfte är:

- att förmedla kunskap om viktiga strömningar inom historieforskningen, meto-
danvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning
- att ge fördjupade insikter om de villkor under vilka historisk forskning skapas och om den meto-
dologiska och teoretiska mångfald som präglar historisk forskning
- att utveckla förmågan till självständig problemdiskussion och kritisk bearbetning av källmaterial
och vetenskaplig litteratur med sikte på att skriva en vetenskaplig uppsats
- att diskutera och kritiskt reflektera över historievetenskapens användning och historikernas sam-
hälleliga och etiska ansvar

Undervisningen består av *föreläsningar och seminarieövningar*. Resultatet redovisas i form av en *hem-
tenta i essäform*, där några av de teoretiska eller metodologiska perspektiv som vi diskuterat under
kursens gång tas upp. Samtliga seminarier är obligatoriska. Ni förväntas delta aktivt i seminarierna
och läsa ett visst pensum till varje övning.

Kursen inleds med en introduktionsföreläsning som ger en översikt över historievetenskaplig metod
och teori i ett historiskt perspektiv jämte en allmän presentation av kursens innehåll och upplägg. Vid
detta tillfälle utdelas ett häfte med angivande av de texter ni ska ha läst till varje gång och med frågor
till dessa texter. Dessa frågor tjänar som underlag för diskussionerna på de följande tio seminarierna.
Ni kommer att delas in i smågrupper, och varje seminarium inleds med diskussion i dessa smågrup-
per. Varje grupp har ansvar för specifika frågekomplex och inleder diskussionen kring dessa. Men alla
deltagare läser givetvis alla texter och tittar på alla frågor. Kursen avslutas med en sammanfattning de
teoretiska och metodologiska perspektiv angreppssätt som behandlats under kursens gång jämte en
diskussion om kursens lärdomar och insikter, problem och utmaningar.

Examination sker genom aktivt deltagande i seminarierna och genom författande av en essä med ut-
gångspunkt från kurslitteraturen. Essän bör omfatta runt 8 sidor (dock max 15) med 12 punkter, ra-
davstånd 1,5; används enkelt radavstånd blir sidantalet mindre.

Grundboken på kursen är *Fråga det förflutna* av Stellan Dahlgren och Andreas Florén. Några kapitel
läses mera noggrant, andra fungerar som bakgrundmaterial. Övriga texter, utom Darntons, finns i
Kompendiet.

Litteratur

Stellan Dahlgren & Anders Florén, *Fråga det förflutna. En introduktion till modern historieforskning*,
Lund 1996 (323) – *Läses i urval*

Harald Hjärne, "Om politiska omdömen i historien. Föredrag i Historiska föreningen i Uppsala den
4 dec. 1886", *Samlade skrifter*, 4, *Samfundsliv och tankevärld*, Stockholm 1940, s 100–116
(17)

Birgitta Odén, "Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning", *Scandia*
1975:41 (23)

- Rolf Torstendahl, "Källkritik, metod och vetenskap": *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 209-216 (15 s.)
- Sven-Eric Liedman, "Den historisk-kritiska skolan i idéhistorisk belysning": *Scandia* 1975, s. 249-269 (20 s.)
- Arne Jarrick, "Källkritiken måste uppdateras för att inte reduceras till kvarleva": *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 219-231 (12 s.)
- Mats Börjesson, *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*. Lund 2003, s. 15-33 (18)
- Callum Brown, *Postmodernism for historians*, London 2005, s. 3-10, 117-119, 144-148, 180-181 (15 s)
- Kim Salomon, "Den kulturella vändningens provokationer": *Scandia* 2009:1. s. 61-80 (19)
- Alf W. Johansson, "Biografin och den svenska historievetenskapen": *Med livet som insats. Biografin som historisk genre*. Red. Henrik Rosengren, Johan Östling. Lund 2007, s. 19-30 (11)
- Olle Ferm, "Bengt Jönsson Oxenstierna. Riddare. lagman, riksföreståndare och boksamlare": *Bengt Jönsson Oxenstierna och hans värld*. Red Olle Ferm, Staffan Nyström. Stockholm 2004, s. 13-31, 201-209 (27)
- Birgitta Odén, *Leda vid livet. Fyra mikrohistoriska studier om självmordets historia*, 1998, s. 1-5 (5.s.)
- Eva Österberg, "Civilisationen, våldet och kvinnorna": *Kvinnor och våld. En mångtydig kulturhistoria*, Lund 2005, s. 285-300 (15)
- Yvonne Hirdman, "Vad är kvinnohistoria": *Kvinnohistoria*, Stockholm 1993, s 7-23 (16)
- Maria Sjöberg, "Hade jorden ett kön? Något om genuskonstruktion i det tidigmoderna Sverige", *Historisk tidskrift* 1996, s 362-396 (35)
- Andreas Marklund, Gossen & husbonden. Ideal, individ och äktenskap i 1700-talets Sverige: *Bedrägliga begrepp. Kön och genus i humanistisk forskning*. Red. Gudrun Andersson. Uppsala 2000, s. 177-194 (17 s.)
- Karl Bergman, "Borgaren och militärstaten. Den tidigmoderna stadens politiska kultur: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 621-644 (23 s.)
- E P Thompson, *The Making of the English Working Class*, London 1963, s. 55-76, 711-746, 807-32 (67 s.) Tillgänglig på:
<http://libcom.org/files/Thompson%20EP%20-%20The%20Making%20of%20the%20English%20Working%20Class.pdf>
- Robert Darnton, "The great cat massacre": *History Today* 1984, vol 34, s. 7-15 (9 s.) Nerladdningsbar via EBSCOhost
<http://eds.a.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/detail?vid=6&sid=5468464e-1076-4829-9369-3b0abc6ab437%40sessionmgr4001&hid=4111&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#db=a9h&AN=4863851>
- Klas-Göran Karlsson, *Med folkmord i fokus. Förintelsens plats i den europeiska historiekulturen*. 2008:6, s. 10-15, 65-85 (25)
- Cecilia Trenter, "I mötet med minnet – historiekulturer i Skandinavien": *Historisk tidskrift* 2002:2, s. 289-307 (18)

- Jan Selling, "Ideologisk kamp om levande historia": *Historisk Tidskrift* 2010:2, s. 265-277 (13).
- Kim Salomon, "Symboler och ritualer i politisk samtidshistoria": *Den mångfaldiga historien*, Roger Qvarsell & Bengt Sandin (red), Lund 2000 (15. s.)
- Stefan Eklöf Amirell, "Den världshistoriska vändningen. Möjligheter och problem i relation till svensk historisk forskning": *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 647-668 (21)
- Magnus Rodell, "Om den rumsliga vändningen och ett fredsmonument": *Scandia* 2008:2, s. 15-30 (15)
- Silke Neunsinger, "Cross-over! Om komparationer, tranferanalyser, histoire croisée och den metodologiska nationalismens problem": *Historisk tidskrift* 2010:1, s. 3-23 (20)
- Max Liljefors, Ulf Zander, "Det neutrala landet Ingenstans. Bilder av andra världskriget och den svenska utopin": *Scandia* 2003:2, 209-240 (31 s)
- Annika Sandén & Joachim Östlund, "Medkänslans makt och gränser. Nya linjer i känslornas historia": *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 593-614 (21 s.)

Fördjupningstexter

- Simon Larsson, "Mandarinernas återkomst": *Scandia* 2010:2, s 127-136 (9 s.)
- Sara Edenheim, "Den kulturella förevändningen. Om historieämnet, poststrukturalismen och konflikten som inte får finnas", *Scandia* 2009:1, s. 91-109 (18 s.)
- Henric Bagerius, Christine Ekholst, "En olydig sodomit. Om Magnus Eriksson och det hereronormativa regentskapet": *Scandia* 2007:2, s. 7-28 (21 s.)
- Kim Salomon, "Vitalisering av historievetenskapen", *Scandia* 2010:2, s 136-145 (9 s.)